

הסדר פשרה והחלטת מיסוי בתביעה הייצוגית של עובדי חברת קומברס

השלכות קבלת הפיצוי על תשלום דמי ביטוח לאומי ובריאות ועל גמלאות שמשלם המוסד לביטוח לאומי למקבלי הפיצוי שחתמו על החלטת המיסוי

מסמך זה מיועד לחברי הקבוצה שחתמו על החלטת המיסוי בלבד.

במהלך 2009 הוגשו תביעות ייצוגיות בשם עובדי החברות קומברס ישראל בע"מ ווריינט מערכות בע"מ, אשר לטענתם נגרם להם נזק לנוכח הקפאת האופציות שבידיהם, והם דרשו פיצוי בשל אובדן הזכות לנכס (להלן: הפיצוי).

ביום 10.7.2022 הגיעו הצדדים להסכם פשרה, שאושר בבית המשפט בחודש פברואר 2023 והמאשר את עילות התביעה. בית המשפט מינה את רו"ח שי ונה לנאמן לחלוקת הכספים לחברי הקבוצה (להלן: מקבלי הפיצוי).

החלטת מיסוי של רשות המסים (הסדר המיסוי של קומברס)

הנאמן פנה בשם העובדים למס הכנסה, והגיע ביום 17.11.2024 להסדר כולל עבור כל מקבלי הפיצוי שיחתמו עליו.

על פי החלטת המיסוי, חלוקת הפיצוי היא כדלקמן:

1. כ-28% מהפיצוי - הפרשי הצמדה – פטורים ממס הכנסה.
 2. כ-26% מהפיצוי - ריבית – חייבת במס סופי בשיעור של 25%.
 3. כ-46% מהפיצוי מתחלק לשני חלקים:
- אופציות ישנות (הקצאה עד 31/12/2022) – חייבות בשיעור מס הוני סופי של 42.5%.
 - אופציות חדשות (הקצאה מיום 1/1/2003) – חייבות בשיעור מס הוני סופי של 25%.

מועד אירוע המס חל עם חלוקת הפיצוי בפועל מידי הנאמן לחברי הקבוצה. המס הוא סופי ובשיעור מס מוגבל. לא יינתנו בין היתר ניכויים, קיזוזים, פטורים, פריסת הרווח ו/או שיעור מס מופחת ו/או זיכויים מהמס, כמפורט בהחלטת המיסוי. מס יסוף יתווסף כחוק למי שחייב בו.

הגשת דוח למס הכנסה על ידי מקבלי הפיצוי

בהתאם לסעיף 134א לפקודת מס הכנסה, מקבלי הפיצוי לא יהיו חייבים בהגשת דוחות למס הכנסה, אם מהפיצוי נוכה מס כדין וללא הכנסה זו היה להם פטור מחובת הגשת הדוח למס הכנסה.

חברי הקבוצה שחתמו על החלטת המיסוי - הנאמן ינכה מהפיצוי מס כדין בהתאם להחלטת המיסוי, למעט מס יסף. הובהר בהחלטת המיסוי, כי היא אינה מעניקה פטור לחברי הקבוצה החייבים על פי דין בהגשת דוח למס הכנסה.

הנאמן ימסור למקבלי הפיצוי אישור שנתי על הפיצוי ששולם עבור כל סוג רכיב פיצוי, ועל המס שנוכה (אם נוכה) מכל רכיב.

הוראות מפורטות כיצד לרשום כל רכיב פיצוי של מקבלי הפיצוי שחתמו על החלטת המיסוי בדוח השנתי לצורכי מס הכנסה (טופס 1301), תפורסמנה באתר האינטרנט של משרד הנאמן. זאת, כדי ששומות מס הכנסה של מקבלי הפיצוי יכללו את סוגי ההכנסות בהתאם לסיווגן לצורכי הביטוח הלאומי, בכדי לקבל את הפטור מתשלום דמי הביטוח הלאומי והבריאות, לחברי הקבוצה שחתמו על החלטת המיסוי, וגם כמידע חשוב למקבלי הפיצוי שחתמו על החלטת המיסוי, המקבלים גמלאות מהביטוח הלאומי.

חבות בדמי ביטוח לאומי ובריאות על ידי מקבל הפיצוי

סעיף 345 בחוק הביטוח הלאומי מחייב בדמי ביטוח לאומי (ובהתאם החיוב גם בדמי ביטוח בריאות), הכנסות החייבות במס הכנסה, כמפורט בסעיף 2 לפקודת מס הכנסה, כפי שסווגו בשומת מס הכנסה של המבוטח ובהתאם למעמדו בביטוח הלאומי.

להלן ההתייחסות לפיצוי בחוק הביטוח הלאומי וכמקובל בביטוח הלאומי, לחברי הקבוצה, שחתמו על החלטת המיסוי:

רווח הון (רלוונטי לרכיבי האופציות בהחלטת המיסוי) - ככל שההכנסה מופיעה בשומת מס הכנסה כהכנסה מרווח הון, החלק ההוני אינו מתקבל כהכנסה חייבת בביטוח הלאומי, כיוון שחוק הביטוח הלאומי אינו חל על רווח הון ליחיד ובהתאמה גם חוק ביטוח בריאות ממלכתי.

הכנסה מריבית שחייבת במס מוגבל בשיעור של 25% - זו הכנסה פטורה מתשלום דמי ביטוח לאומי ובריאות, על פי סעיף 350(א)(6) לחוק הביטוח הלאומי ובהתאמה גם עבור חוק ביטוח בריאות ממלכתי. ההכנסה אמורה להופיע בשומה של מס הכנסה כהכנסה שאינה מעבודה בשיעור מס מוגבל.

הכנסה מהפרשי הצמדה פטורים ממס - זו הכנסה פטורה מתשלום דמי ביטוח לאומי ובריאות, על פי סעיף 350(א)(7) לחוק הביטוח הלאומי ובהתאמה גם עבור חוק ביטוח בריאות ממלכתי. ההכנסה אמורה להופיע בשומה של מס הכנסה כהכנסה שאינה מעבודה, פטורה ממס.

שומות מס הכנסה של חברי הקבוצה הזכאים לפיצוי **במסגרת החלטת המיסוי**, שהביטוח הלאומי יקבל ממס הכנסה, ייבחנו בביטוח הלאומי בהתאם לחוק, כמפורט לעיל.

השפעת קבלת הפיצוי על מבחני ההכנסות בגמלאות לפי חוק הביטוח הלאומי

חוק הביטוח הלאומי קובע זכאות לגמלאות מסוימות בהתאם למבחן הכנסות. למשל, קצבת אזרח ותיק, קצבת נכות כללית ועוד.

כלומר, גמלה של מקבל פיצוי עלולה להישלל באופן מלא או באופן חלקי רק בשל הגדלת ההכנסות שלו בשנת 2025, שמקורה בפיצוי. לכן, יש חשיבות לקבל ייעוץ מקצועי ככל שמקבל הפיצוי או בן/בת הזוג, מקבלים גמלה.

להלן הסבר קצר, שנועד להסב את תשומת הלב בלבד, על סיווג ההכנסות של מקבלי הפיצוי שחתמו על החלטת המיסוי ובני/בנות הזוג, בהקשר למבחני הכנסה בגמלאות. בשל המורכבות, כל מקבל גמלה אמור לקבל ייעוץ שמותאם לו אישית.

בהתאם להחלטת המיסוי בהסדר המיסוי של קומברס, מדובר ב**רווחי הון**, **בריבית ובהפרשי הצמדה**.

ככלל, **רווחי הון (רכיב האופציות בהחלטת המיסוי)** אינם כלולים במבחני הכנסה לגמלאות לפי חוק הביטוח הלאומי.

לעומת זאת, להכנסות **מריבית ומהפרשי הצמדה**, שהן הכנסות שאינן מעבודה, יכולה להיות השפעה על מבחני הכנסה בגמלאות שמשלם המוסד לביטוח לאומי, והן עלולות לשלול גמלה באופן מלא או באופן חלקי.

להלן מוצג הסבר כללי על גמלאות נפוצות שמשלם המוסד לביטוח לאומי, וההתייחסות למבחני הכנסה בכל גמלה.

כל האמור לעיל ולהלן נועד להסב את תשומת הלב בלבד, אינו מהווה ייעוץ ואינו חוות דעת. **בשל מורכבות העניין - מומלץ לקבל ייעוץ מקצועי ו/או לברר במוסד לביטוח לאומי.**

מבחן הכנסות לזכאות לקצבת אזרח ותיק (זקנה), כולל בשל תלויים

זכאים לקצבת אזרח ותיק תושבי ישראל, גבר מעל גיל 70 ואישה מעל גיל הזכאות (גיל 70 לילידות מאי 1950 ואילך), שעמדו בתנאי החוק.

אפשר לקבל קצבה **בגיל מוקדם יותר**, שהוא גיל הפרישה (גברים בגיל 67 עד 70 ונשים בהתאם לטבלאות גיל פרישה וגיל זכאות שמפורטות באתר הביטוח הלאומי), **כפוף למבחן הכנסות** (למעט נכים בתנאים שבחוק).

ההכנסה לעניין **מבחן ההכנסות לזכאות לקצבת אזרח ותיק** כוללת את ההכנסות מהמקורות המפורטים **בסעיף 2 לפקודת מס הכנסה**, אף שלא צמחה, הופקה או נתקבלה בישראל, להוציא הכנסות מסוימות, כמו רווחי הון.

ההכנסות שמובאות בחשבון במבחן ההכנסות הן הכנסות מעבודה כשכיר ו/או כעצמאי והכנסות שאינן מעבודה. רווחי הון כאמור אינם מובאים בחשבון.

כלומר, יש להביא בחשבון במבחן ההכנסות לזכאות לקצבת אזרח ותיק בגיל הרלוונטי, את ההכנסות מכל המקורות בשומה לשנה מסוימת: הכנסות מעבודה כשכיר וכעצמאי וכן הכנסות שאינן מעבודה, **כולל הפיצוי בשל הסדר הפשרה, ללא חלק רווחי הון.**

באתר הביטוח הלאומי יש הסבר מורחב על מבחן ההכנסות בקצבת אזרח ותיק. להלן תמצית קצרה:

הסבר על ההכנסה שאינה פוגעת בקצבת אזרח ותיק בגיל פרישה, או פוגעת חלקית

להלן פירוט תקרת ההכנסה המותרת/ההכנסה המרבית לזכאות לקצבת אזרח ותיק בשנת 2025:

73.45% מהשכר הממוצע לגמלאות **ליחיד** – 9,781 ש"ח לחודש (117,372 ₪ לשנה).
97.93% מהשכר הממוצע לגמלאות **למי שיש לו תלוי אחד** – 13,040 ש"ח לחודש (156,480 ₪ לשנה).
7% מהשכר הממוצע לגמלאות **בעד כל תלוי נוסף**.

1. עבור הגדרת בן/בת זוג כ"תלוי" יש מבחן הכנסות, למעט אם בן הזוג בן 70 ומעלה ובת הזוג בת 67 ומעלה. בגיל 70 לגבר ובגיל 67 לאישה, אין מבחן הכנסות בקביעת הגדרת תלוי. הרחבה באתר הביטוח הלאומי.
2. לאחר שנקבע אם תקרת ההכנסה המותרת כוללת מבחן ליחיד או עם תלויים (בן/בת זוג וילדים בהתאם להגדרת "ילד" בחוק), יש לבחון את ההכנסות של תובע הקצבה כמפורט באתר הביטוח הלאומי.
3. ככל שההכנסה עולה על תקרת ההכנסה המותרת, ייתכן שהמבוטח זכאי לקצבה חלקית, כמפורט בהמשך.

הבהרות נוספות באתר הביטוח הלאומי.

זכאות לקצבה חלקית

אם ההכנסה של המבוטח עולה על ההכנסה המרבית, אזי ייתכן שהמבוטח זכאי לקצבת אזרח ותיק חלקית - הקצבה מופחתת בשיעור של 60% מההפרש בין ההכנסה להכנסה המרבית, עד מינימום שנקבע.

זכאות לקצבה חלקית מאפשרת מתן קצבה בסכום קטן יותר, הנחה בתשלום דמי ביטוח לאומי וניכוי דמי ביטוח בריאות מהקצבה בסכום קבוע.

בשל מורכבות העניין - מומלץ לקבל ייעוץ מקצועי ו/או לברר במוסד לביטוח לאומי.

מבחן הכנסות לזכאות לאלמן לביטוח שאירים/תלויים בנפגעי עבודה

לא כל אלמן זכאי לקבל קצבת שאירים או קצבת תלויים (כשהמנוחה נפטרה כתוצאה מפגיעה בעבודה). התנאים מפורטים בהרחבה באתר הביטוח הלאומי.

כאשר לאלמן אין ילד העונה להגדרת "יתום" בביטוח הלאומי, אחד התנאים לקבלת קצבת שאירים או תלויים הוא מבחן הכנסות.

הכנסות האלמן נבחנות בהתאם לתקרה שבחוק, החל מהשנה שלפני פטירת המנוחה, ובכל שנת מס בשנים הבאות. כלומר, ככל שההכנסה של האלמן מכל המקורות, **למעט מרווחי הון**, עולה על התקרה שנקבעה בחוק הביטוח הלאומי, הזכאות לגמלה תישלל מהאלמן באותה התקופה.

הרחבה באתר הביטוח הלאומי.

בשל מורכבות העניין - מומלץ לקבל ייעוץ מקצועי ו/או לברר במוסד לביטוח לאומי.

מבחני הכנסות בזכאות לקצבת נכות כללית, לרבות לתוספת בשל תלויים

קצבת נכות כללית משולמת לתושבי ישראל עד גיל פרישה (גבר בגיל 67 ואישה בהתאם לטבלאות גיל פרישה), בעלי נכות גופנית, שכלית או נפשית, שאיבדו את כושר העבודה (או התפקוד במשק הבית של עקרת הבית) כתוצאה ממחלה, תאונה או מום מלידה.

לאחר שנכה החל לקבל קצבת נכות כללית - קצבת **יחיד אינה** מושפעת מהכנסות שאינן מעבודה, כמו ריבית והפרשי הצמדה.

לרווח הון אין השלכות על זכאות לקצבת נכות כללית.

מבחן הכנסות לבחינת תוספת לקצבה בשל בני/בנות זוג וילדים שתלויים בנכה

קצבת הנכות הכללית ליחיד מוגדלת אם לנכה יש תלויים, שהם בן/בת זוג וילדים, כמפורט בחוק הביטוח הלאומי.

לתוספת בשל תלויים, יש שני מבחני הכנסות:

1. כדי שכן או בת זוג ייכללו בהגדרת "תלוי" במקבל הקצבה, עליהם לעמוד במבחן הכנסות, מכל המקורות, למעט רווחי הון.
2. ככל שהנכה מקבל תוספת בשל תלויים, התוספת מקוזזת על ידי הכנסות שאינן מעבודה של הנכה, לרבות ריבית והפרשי הצמדה, ללא רווחי הון. אולם, סכום הקצבה של הנכה לא יפחת לאחר הקיזוז מקצבת נכות מלאה של יחיד, גם בדרגת אי כושר חלקית. סכום הכנסה כאמור שעד 1,425 ₪ בחודש (17,100 ₪ בשנה) בשנת 2025 אינו מקוזז מתוספת תלויים בנכות כללית.

בשל מורכבות העניין - מומלץ לקבל ייעוץ מקצועי ו/או לברר במוסד לביטוח לאומי.

מבחני הכנסות לגמלת סיעוד

כדי להיות זכאי לגמלת סיעוד יש לעמוד בקריטריונים שונים וביניהם מבחן הכנסות.

יחיד יקבל גמלת סיעוד מלאה בהכנסה של עד 13,056 ₪ בחודש מכל המקורות, כולל כל הכנסה לפי סעיף 2 לפקודת מס הכנסה, לרבות מריבית ומהפרשי הצמדה, לא כולל רווחי הון. יחיד יקבל גמלה מופחתת של 50% בהכנסה, כאמור, שאינה עולה על 19,584 ₪ בחודש. בהכנסה גבוהה יותר אין זכאות לגמלת סיעוד ליחיד.

מבוטח סיעודי נשוי או שיש לו ידוע/ה בציבור, יקבל גמלת סיעוד מלאה בהכנסה עד 19,584 ₪ מכל המקורות, כולל כל הכנסה לפי סעיף 2 לפקודת מס הכנסה, לרבות מריבית ומהפרשי הצמדה, לא כולל רווחי הון, ויקבל גמלה מופחתת של 50% בהכנסה, כאמור, שאינה עולה על 29,376 ₪ בחודש. בהכנסה גבוהה יותר אין זכאות לגמלת סיעוד.

הרחבה באתר הביטוח הלאומי.

בשל מורכבות העניין - מומלץ לקבל ייעוץ מקצועי ו/או לברר במוסד לביטוח לאומי.